

B S Ü **D** **B DE**
E **EMİ KALDIRMA**
li D M
E

nahtar eli eler ihir yun e erle e ı rıs

G

E
E SE D S

Sen ing Shi an has s e si ilarities in
Anat lia an the e a inati n the senten es hi h e a e nursery ryh e in this lay lear
ut the ti eta le this er r an e M re ver the si ilarities an arallelis et een these
a li ati ns get re valua le as a sign the ultural artnershi et een Cy rus an Anat lia
Tur s

ey ords agic, lay erformance , ursery yhme, yprus.

G

Es i insanların evreni algılayı i i i ta iat varlı ları ve ta iat layları
ar ısın a tavrı alı ları ug n gi i rasy nel ve ili sel eğil i
uhayyilenin r l aha y se ti ve u a it l i ve t rensel ir y ru
ğur a tay ı İ te u a ı an s e hare et e ug ne ranla aha ütsal ve
n siy nel i S ha ı aya y lenen i lev en layı aha ürsel uygula alar
a aha t rensel elli ler ar e iy r u Bu a ı an ta iat layları ar ısın a
e itli se e ve i levlerle s ylenen s ler y sel ir ahiyet e
g ster e tey i Bu s lerin y ir ıs ı ug n e e iyat a ı altın a
t lanan ve esteti tar a i lenen etinlere te elli et i tir T rensel ve
y sel uygula alar a ansın tiyatır nun vs nin te elin e yer al ı tır

Sihir iiri lara a lan ıra ile eği i eti etinler in en elirgin
elliği s n et ile e g ne ayan aları ır Bu iirler herhangi ir nesneyi
layı veya evreyi lağan st ir e il e et ile e gi i elirli ir i lev
stlenere ayrı ir iir ve hatta t r tar ı lara g rev alırlar Sihir iirlerin en

* Pr Dr Balı esir Üniversitesi Fen E e iyat Fa ltesi T r Dili ve E e iyatı B 1

ir ğunun t lu sal t renlerle sı ı ir ağlantısı var ır Onlar u t renler e ir yan an sihir i levleriyle iğer yan an a t rensel g revleriyle ar ı ı a ı arlar

Sihir iirleri genelli le elirli i iler tara m an s ylen e te ir Bunlar a langı ta y vası ları a lan a a an a sı an gi i se in i iler en ug n t lu sal i l s nun a r i inli a lı gi i a larla an ığı ı i iler ir Sihir iirleri genelli le e gili veya ısıltıyla un a ta ır S lerin tahri e il esi veya yanlı un asının ters et iler ğura ağına inanılır Bu y en eli i e ulunan etinler e ug n i in anla sı leler veya artı i re s ler lara nitele iği i anla sı s ler ar ı ı a ı a ta ır Metin te rarların a e ye i ır gi i r el sayılar ullanılır

Sihir iirlerin e neti e e tler (r gar ıslığı g g r lt s hayvan sesleri v) istenen eyi ağıran enleyen ya a na e re en s ler (ile iste ve e ir i li leler) ruyu u ruhlara atalara ahra anlara veya Tanrıya hita lar e lin e l ir etin r l yer alır (Malin vs i 0:) Bu l etin r llerin e le areleli i a iye ses te rarları ren ve sayı se lleri gi li i re s lerin varlığı i ati e e te ir

Kayna lara g re sihir iirleri genel e yle tasni e ilir: Tı Sihir Şiirleri Ta iat nsurları ve Mevsi T renleriyle İlgili Sihir Şiirleri S syal ve Ailevi T renlerle İlgili Sihir Şiirleri

1. üzg rla lgili ygulamalar ve ihir iirleri

Es i lt r e i anasır ı er aa an iri r gâr yel lara a a ul e ilen hava ır Tarı la uğra an insanlar i in hasat a anın a r gârın ne i a ı tır el enin ullanıl ığı ge i ili te e r gâr ug n n etr l ere esin e ne li ir Bu iti arla insanlar ge i ili r n hasa ı gi i e itli se e lere ağlı lara r gârı y nlen ir e iste i ler ve u ihtiya larının ar ılan asını te in i in inan ları ğrultusun a t ren ve uygula alara a vur u lar ır Bu t ren ve uygula alar a a r gârı veya r gârı y nettiğine inanılan ir tanrıyı ruhu ya a iri et ile e i in e itli eti etinler ullan ı lar ır Bug n Ana lu ve Kı rıs gi i Batı T r l ğ ğra yaların a iyi en iyiye ayı layan u uygula a ve t renlerin i lerini iğer T r yurtların a g r e n r Mesela Ka an Tatarları arasın a a ina il tili yel ili enilen Cil en tise ilge it Cir en tise irge it Ci i yul atı e lin e ir te erle e var ır (Na ir v 80: 0) A er ay an a Nevru ayra in an ne i rt ar a a uygula ası ta iatın rt unsuru yani t ra r gâr ate ve su erine ina e il i tir el er en esi enen n ar a a g n ise elli Ba a a ı verilen neğ eler yani e gili s ler s ylenir:

"A b b , b b ,

G b b b .

K b T k k ş kTö G m K m

*T m ,
Y m .
A b b , b b ,
G b b b "(Ne iyev 2:)*

ine A er ay an a har an savrulur en r gâr es esi i in s rge
ya ıl a suretiyle unan eti etinler var ır Bunları ura a u un u un
rne le eyi gere si uluy ru (Daha geni ilgi ve etinler i in : A al v
88: ası lı :2 2) n isa a s ettiği i ir a rne
uygula a ile r gârın insan hayatın a ne a ar ne li ir r l yna ığını
g ster e te ir Bili ve te n l inin geli esi insanın r gâr gi i ta iat
layları ar ısın a i tavrını a eği tir i tir Kutsiyet ve i iyet i in e
uygulanan t renler ve u t renler e s ylenen sihir iirleri yava yava asıl
i levlerini yitir eye a la ı tır T renler yeti in veya u l l runa yun
lara er en s ler e e e esteti eğer a an aya a la ı tır Şi i u
e il e i i ayrı eği e veya e elliği g steren ir t ren ve u t renin
s lerine ge e istiy ru

. ı rıs'ta i Gemi aldırma yunu ve nadolu aryantları

2. . Kıbrıs Varyantı

Kı rıslı ara tır a ı Musta a e ğlu ezler ve zler a lı ita mın
Cil in e Ra a an ge elerin e ynanan e i Kal ır a a lı ir yunu
ayıntılarıyla tasvir et e te ir Bi u satırları aynen a ağıya alıy ru :

" m . k .
ş ş
ç G m k , ç k , b k , .
K ö k ş
ç b k m m. G b k m k
b
ş b k m, .
Y k k b k ç . K b k
b . m ç k , k .
b , b b . K b
k . k
b k m b . ş ş m k m , .
Y k , k b b k
ç ç k k b . Y k
k k . k b k ş ş ş ş m
m k ç ç k b k . m ş

k .
G m *ç km* *K*
A
A ,
k *b* . , *b*

G m *ç b* *ş m* . *Y k*
b *k* *ç* *ş m* *ç* . *k kş*
m *b ş* . *Ç* *k* *ş* *m* *ç* *k*
k *m* , *ş m* *ç* *k* *ç* .
A , *kç* . *m* *k*

ö
m
Y k *b* *b*
m *m* *b*
H m

m
Y k *b*
b
H m (e ğlu : 2)

2.2. Anadolu Varyantları:

Bug n u t rensel yun ynany r u ile iy ru Ana he en elirteli i u yunun en lara aynısı l u ğunu n ğ en erleri Ana lu a a eni ili le ilgili lan lgeler e ar ı ı a ı a ta ır u arı a na letti ği i yunun tahliline ge e en ne Ana lu a Sin er e ve Sa ran lu an erlenen en erlerin en ahset eyi gere li ğ r y ru :

Sin ta er e il esi ve evresin e Ra a an ğ nlerin e Helasa t reni enilen ir hal e ğ len esi var ır Ra a an avul uları ı tı tan i i ge e s nra asa anın ileri gelen ahve i ayı ı ve tulu a ı gen lerin en ir gru lu ur Bunlar ir yangın tulu asıyla el lara ya ıl ı ir yel enli veya ge i elini ren li a ğ ı tlarla u larla enerlerle natırlar S nra he irli te t n ahalleleri ge erler a ı ları alı ara isterler Bu sıra a seli say a a enen ir eyit s yle e yani ir e it te erle e aslı a lar O uyu u eyit s yler en gru ta iler e Helasâ aleysâ s lerini te rarlarlar

$K b T k k \quad \xi \quad k T \ddot{o} \quad G m K \quad m$

Bu sıra a s ylenen e gili s ler yle ir:

" m b ξ m,

H Y

A ξ m

H Y

b k ξ m

H Y

ξ m

H Y "

e enler ah i alın a

" $\xi \xi$ m m m

H m m

m"

$\xi \xi$ k ;

"A m ξ k m

Am b m b $\xi \xi$ ö

H Y " k ξ , 193 4 -4 .

Bu t renler e s ylenen ir a a iir etni ise yle ir:

" $\xi \xi$ m m

G m b m

m ö m ξ m

A k ξ m "

" b ξ k

m k ξ k k

K k ξ k

H m Y

m m b

G

A UY AZ

m m ö
H m Y

m m ç k
T k
K k ç k k
H m Y

m m b ş b ş
K k k k ş ş
Am b m b ş
H m Y

T m m
m
m b m k ç
H m Y
Aş ç ş ç m
k m
T k
H m Y

m
A k
K m m bö b
H m Y "(Ül ta ır : 2)

Ben er ir yun Sa ran lu a a Halasu a ıyla ynan a ta ır Bu yun a rt i i ellerini ir irine er inleyere ellerinin erin e ir yun uyu ta ıya ile e a ar ir turga ya arlar ve a ağı a etnini vere eği i te erle eyi s yleyere ı arı ı arlar s nra elleri erin e ta ı ı ları ev sahi ini yere ıra ı ağılırlar

"H
H m

K b T k k *ş* *kTö G m K m*

P
C b m k m

H m
P
K b km
H m

P
P ş m k m km
H m
P

H b ş b ş m
A ç ş m
H
H m
P "(Be e :2 2 8)

.Gemi aldırma yununun u ayeseli ahlili

e i ili le ilgili ir t renin yun e line n l uğ u elirgin lan u uygula alar a ve s ylenen s ler e a a hi hesi r gâr ile e tir K1 rısta i uygula a ile Sin er e ve Sa ran lu a e ğ len e a a lı uygulanan u t renler ve s ler arasın a i en erli he en i ati e e te ir Ana u yunların enleri ve ug ne geli lerini elirli a eler halin e in ele e uru u aha iyi rtaya ya a tır

Ön eli le he Ana lu a he e K1 rısta ynanan yunun aslın a ge i ili le ilgili es i ir t renin i lerini ta ı ğ ını elirt e isteri Muhte elen ge ilerinin se ere ı asın an n e l r gâr ı s et a ası ir y l ulu ile lerinin y ğ unla tı ğ ı ir t ren ir u Bu t ren sırasın a uhte elen i lerin y lun a git esi gele e elaları a tan sav a i in ir insanın ur an e il ğ i e n le ilir n K1 rısta ynanan yun a unun ta li ir i i e anlan ırıl ğ ı g r l e te ir Anlatılanlara g re y yunun a yenilenler en en gen i ur anlı se iliy r ve ta li lara ur an e iliy r ere ur anın se ili i gere se ta li e lsa ur an e ili i

A UY AZ

it l i ne lerin i lerini ta ıy r Bu

8 &9'(9() * : +, 9 ; -)

#" <
 0 2 0 . / / ; < 3 / 1 3 <: 10 ;1 # <:
 <# % < / 1 0 . : 20. . 7 3
 1 / 1 7= . 5 / 5 4 4 0 9 3 6 > 0 3
 .4 4 6 6 10 ;1 5 / / ; 26 1
 3 6: / / . 0 5 63 4 = D. 63 6: 5
 10 ;1 20=. D0. 0 25. . : / / ; 6. D0 0 /
 = = 3 6 9 =. / / 10 4. 4 4 4 / 7
 .4 4 6 / . 5 >. 20. 0. 1 / 7 6. 1
 1 63 1 3 6 9* 3 7 3 < \$0. 7 < <? 3 7
 = < 0 . 2. 63 :. 3 7= / 0 .4 4 8 4 =
 6 3 0 = 1 9 0 D 0 . 0 > 1 1
 : 3 2 0 1 7= . 0 1
 5 3 . 1 9' > : / 7 / 3 / 4 0
 1 1 0 6 3 1 0 = 5 4 3 . 1 9 10 ;1.
 MNP, 1 1 3 6 0 3 : / / . 6 10 3
 MNM MNMO 6 1 / 5 4 6 4 3 4 7 4 10 3 . 1 9 1 /
 3 / 4 . / 0 > 3 3 . 1 9 W 4 4 / 5
 . > 0 15 4 6 4 . 0 3 0 1 1 . 4
 1 1 = / / 3 1 9 = . 0 . 4 4 D0 0 .
 3 7 3 3 7 . : 7 4]> D1 3 . / 7 3 . 4 3 7
 > . 1 / 3 1 / 9! 4 7 1 1 6 3 6 3 2
 6 3 : 7 . 0 . 4 4 4 / = . 4 4 6 = 0 3
 / . : 10 ;1 / / ; 0 = 10 3 6: / . 5 4 4
 1 = 1 3 0 = 1 / 3 . > 0 7 D 1
 . 1 / 1 3 6 / / 3 6 1 9! 20 . > D
 / 3 6: 1 / / 1 . 0 0 / 3 6 1 9
 \$%#\$!\$

J* ' : DL \$ K :! . MN69
 ! 0 : 3 1 L F D / 0 ;1 / 5 1 G: A
 A : Y+Q: MV MNPV PPK69
 L JL : 3L 23 2 0 :! . MNNP
 I/ W* ^J\$: DL 3 0 3 ;: J D. 0 6 MN NY
 J 5 * M / :! 0 L " 2 2 " : / MN N
 5 \$? * ' : 9 5 9 L A ' % A ") : / 7 MN -

A UY AZ

NEBİ EV A a **lahir er en eler** Ba u 2

ÜLKÜTAŞIR M Şa ir Sin ta Ra a an ve Bayra A etleri **al ilgisi**
a erleri 2() Kânunusani